

МЪРЗЕЛАНАТА ЛЕЗГИНСКА ПРИКАЗКА

Превод от руски: Иван Троянски, 1976

chitanka.info

Дали е било, дали не е било — живяла на земята една бабичка със сина си. Имали два вола — това било цялото им богатство.

Една зима на бабичката ѝ се дояло месо и рекла на сина си:

— Мили синко! Хайде да заколим единия вол... Много ми се ще месо!

Синът се учудил и нажалил.

— Мамо, мамо — казал той, — как ще изорем нивата напролет, ако заколим единия вол?

— Мили синко — отвърнала майката, — мигар няма да си купим друг вол до напролет?

Синът не посмял да не се подчини, заклал вола и бабичката цяла зима готвила разни вкусни гозби.

Настанала пролетта, съседите отдавна излезли на оран, а бабичката така и не намерила пари да купи втори вол.

— Нищо, мамо, да идем да орем — казал синът. — Всички съседи вече са на полето. Време е и за нас!

Бабичката нямало какво да възрази. Синът взел ралото, изкарал единствения си вол от обора и отишли на нивата.

Впрегнал синът вола отляво, сам се впрегнал отдясно и напънал, а бабичката държала ралото.

В това време ханът със свитата си отивал на лов. Видял ханът чудноватия впряг и извикал:

— Хей, орачо, защо теглиш ралото като вол? Какво значи това?

И орачът отговорил:

— Имахме два вола, но мама ме помоли да заколим единия за зимата. Не се намериха пари да купим друг и ето че сам се впрегнах в ралото...

— Слушай — казал ханът, — на пасището в планината имам един проклет и мързелив бик. Никой още не е успявал да му тури хомот. Ако успееш, вземай го и го впрягай в ралото.

Момъкът много се зарадвал, благодарил на хана, отишъл на планинското пасище за бика.

Бикът бил черен, силен и свиреп. Ровел земята с копита, заплашвал с рога, на никого не давал да го доближи. Но младият селянин го надхитрил: изкопал дълбока яма и гонил, гонил бика наоколо, докато той се строполил в нея. Там бикът изнемощял от глад

и загубил цялата си проклетия. Тогава момъкът го закарал в къщи и още три дни го държал в обора без капка вода и стиска сено.

След това бикът станал кротък като теле и дал да го впрегнат в ралото.

Много ли, малко ли време минало, но ето че веднъж ханът отново излязъл на лов. Гледа: с песен крачи през нивата младият орач, кара два вола и от дясната страна — същият черен бик, когото никой не можел да укроти, — покорно пристъпва в браздата.

А трябва да ви кажа, че ханът имал една-единствена дъщеря и то толкова мързелива, че парченце хляб, разправят, не искала да си отчупи сама. Отваряла си само устата, а я хранели бавачките и слугините. Замислил се ханът, като гледал орача, и казал на везира си:

— Иди, везирю, разкажи на този работен човек за дъщеря ми. Ако е съдено някой на този свят да избие мързела й, това е само той... Никой друг няма да успее!

Везирът препуснал на бързия си кон през полето към орача и му предал думите на хана:

— Тази девойка е толкова мързелива — добавил везирът, — че няма да се помръдне дори при вида на халва с лешници. Ханът много иска да я отучи от мързела. Смята, че ти ще успееш. Ако я поискаш за жена, да знаеш, че ханът няма да откаже.

— Добре, ще я поискам! — отговорил младият селянин.

Изорал си нивата, върнал се късно вечерта в къщи и казал на майка си:

— Иди, мамо, в двореца при хана, поискай ми ханската дъщеря за жена.

— Какво те е прихванало? — уплашила се майката. — Нима ханът ще даде дъщеря си на един беден орач?!

— Ще я даде, мамо! — уверявал я синът. — Ти само иди, поискай я...

Няма що! Макар че много се страхувала да не разгневи хана, бабичката тръгнала за двореца.

— Какви желаниа имаш? — попитал ханът, когато слугите довели бабичката при него.

— Как да ти кажа, препочтени хане! — объркала се бабичката. — Ако си даваш дъщерята, дай я. Ако пък не я даваш какво да се прави? Моят син ме изпрати да му сватосам годеница.

За учудване на бабичката ханът се съгласил на драго сърце.

— Ще я дам! — извикал той.

Зарадваната бабичка се върнала в къщи.

— Е какво, мамо? — попитал я синът ѝ. — Как те прие ханът?

— Съгласен е! Съгласен! — завикала бабичката.

Купили пръстен и рокля за годеницата и младият син се оженил за ханската дъщеря. Отпразнували сватбата, а на сутринта младоженецът се приготвил да иде на нивата.

— Виж какво, мамо — заръчал на тръгване той, — не давай на снаха си хляб в ръцете. Сложи хляба пред нея, да го вижда, и излез от къщи за цял ден... Като огладнее, сама ще си вземе!

И наистина! Дошли си след работа синът и бабичката, гледат: парчето хляб, което било на подноса, го няма.

На втория ден младият селянин заръчал на майка си:

— Сега сложи хляба в гостната стая, а ние ще идем да плевим ечемика...

Бабичката сложила в гостната стая парче хляб и овчи кашкавал и отишла със сина си да работи на нивата.

Върнали се в къщи, гледат: и хляба, и кашкавала — всичко изяла ханската дъщеря, трошичка не оставила.

На третия ден синът заръчал на майка си:

— Днес, мамо, не оставяй хляб на открито. Нека снаха ти сама го потърси!

Бабичката скрила в килера цяла питка и големичко парче овчи кашкавал, че и масло в добавка и излязла заедно със сина си за цял ден.

Седяла, седяла ханската дъщеря на меките възглавници в ъгъла и ѝ станало скучно, и много огладняла...

— Личи си, че тези хора не хранят ония, които не работят. Ще се хвана за някаква работа, може да ме повикат на вечеря...

Станала и хайде на шетня. Помела пода, измила съдовете, наклала огън в камината. А когато разтребвала, намерила в килера хляба, кашкавала и маслото и се наяла до насита.

Върнали се от нивата младият селянин и майка му, гледат: в къщи подредено, чисто, в камината гори огън, а ханската дъщеря става да ги посрещне и отстъпва на бабичката по-хубавото място на възглавницата.

Оттогава ханската дъщеря съвсем забравила за мързела си. И на нивата ходела с мъжа си, и в къщи всякаква работа вършела — с една дума, станала сръчна и пъргава като фокусник.

А ханът, макар и да бил доволен, че се отървал от мързеливата си дъщеря, все пак тъжал за нея. Пък, да си признае, и любопитството го измъчвало. Искало му се да види: как живее там дъщеря му?

Наредил да му оседлает коня и потеглил с везира на гости на зетя си.

Селянинът посрещнал добре тъста си. Заклал едно шиле, а майка му, бабичката, сложила на огъня котле с ориз.

Ханската дъщеря в това време тъкмо била отишла на извора. Върнала се със стомна вода. Видяла баща си, видяла котлето с пилафа и прошепнала:

— Татенце, нали виждаш, че са се разпилели въглени от огнището?... По-бързо ги прибери! На този, който не прави нищо, тук не му дават да яде...

Ханът се слисал. Ала замълчал, прибрал едно въгленче от пода... Домакините нагостили госта си с пилаф и той си отишъл.

А младият селянин, жена му и старата му майка живеели сговорно, работели задружно и в дома им винаги имало и хляб, и мед, и пастърма.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.